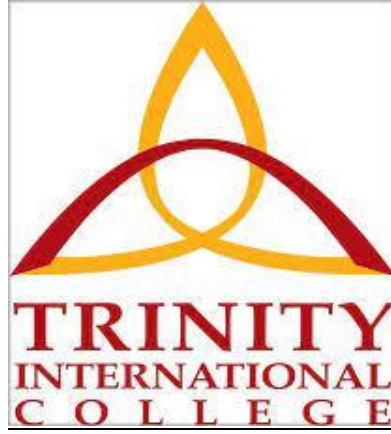

ट्रिनिटी उच्च मा. वि.

नेपाली परियोजना कार्य

प्रस्तुतकर्ता: विपास न्यौपाने
कक्षा: ११
समूह:
सेक्शन: DI-1

विषय शिक्षक:

गोबिन्द लुइँटेल

१) तलको कुनै एक शीर्षकमा अथवा आफैले छनोट गरेको कुनै महत्वपूर्ण शीर्षकमा तीन सय शब्दसम्म को निबन्ध लेख्नुहोसः

ख) नेपालमा प्राविधिक शिक्षाको आवश्यकता र महत्त्व

मानिसको उत्पत्तिदेखि नै प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्षरूपमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको प्रादुर्भाव भएको पाइन्छ। ऋषिमहर्षिहरुले आश्रममा ज्ञानार्जन गर्न आउने शिष्यहरुलाई दैनिक उपभोग्य खाद्य वस्तु उत्पादन गर्न सैद्धान्तिक ज्ञानका साथसाथै व्यावहारिक सीप सिकाउने गर्दथे। समयको चक्रसँगै मानिसका दैनिक आवश्यकताहरु पूरा गर्ने उद्देश्यले नेपालमा ऋषिमुनिहरुको कालदेखि लिच्छविकाल, मल्लकाल, शाहकाल हुँदै गणतन्त्रसम्म पनि प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको महत्त्व र आवश्यकता रहेको देखिन्छ। हाल आएर राज्यको स्रोत र साधनहरुको परिचालन गरी समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली भन्ने भावनालाई सार्थक बनाउन र समुन्नत राज्य निर्माणका लागि पनि प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई जोड दिन अपरिहार्य हुन्छ।

हामी विकासशील देशका नागरिक हौं। हामीले यो देशमा पुरातनवादी, बुर्जुवा शिक्षाकै कारण पछाडि परिरहेका छौं। हामी राजनीतिका अनुत्पादक र फाल्तु कुरा गरेर आफ्नो महत्त्वपूर्ण समय खेर फालिरहेको आफैले बुझेका छैनौं। आफ्नो व्यवसाय गर्ने र आफ्नै कमाइ गरेर खाने संस्कृतिको विकास नहुनुमा हामीले अहिलेसम्म पाउँदै आएको अनुत्पादक औपचारिक शिक्षा नै हो। हाम्रो अवस्थाको जिम्मेवार अहिलेको शिक्षा नै भएको मेरो बुझाइ रहेको छ। प्राविधिक शिक्षा र उत्पादनमुखी शिक्षा नभएकै कारण हाम्रो देश विकासमा पछाडि पनि परेको छ। प्राविधिक ज्ञान भएकाहरु कोही पनि बेरोजगार बन्न पर्दैन। त्यसैले, आजको प्रमुख आवश्यकता भनेको व्यावहारिक, व्यावसायिक र सीपमूलक शिक्षा दिनु नै हो। पछिल्लो समय विद्यार्थी व्यावहारिक तथा व्यावसायिक शिक्षा आर्जन गर्न उत्साहित देखिएका छन्। यसबाट देशले छिट्टै आर्थिक तथा सामाजिक विकास गर्न सक्ने विश्वास पनि लिइएको छ। गाउँ-गाउँमा प्राविधिक शिक्षालय पनि खुल्दै छन्। मेहनत गरे नेपालमै पर्याप्त कमाइ गर्न सकिने उदाहरण पनि यहीं भेटिन्छ। व्यवसायिक तारिकाले जुनसुकै काम गर्दा पनि सफल हुन सकिन्छ भन्ने उदाहरण नयाँ पुस्ताका युवाले दिन थालेका छन्। नेपाली युवा जनशक्ति खाडी मुलुकहरुमा तल्लो स्तरको कामका लागि चर्को मूल्य तिरेर न्यून पारिश्रमिकमा श्रम बेच्न बाध्य भएका छन्।

यहाँ भने कपडा सिलाउने, कपाल काट्ने र होटल व्यवसाय सञ्चालन गर्नसमेत विदेशीकै वर्चस्व देखिएको छ। भारतीयलगायतका नागरिकले यहाँको अर्थतन्त्र बाहिर लगिरहँदासमेत हामी नेपालीलाई यस्ता सीप सिकाउन सकिरहेका छैनौं। यो विषयमा ध्यान दिनु जरुरी देखिन्छ। हामी आफ्नो काम आफैं गर्न नसकेर परनिर्भर र गरिब हुँदै गइरहेका छौं। पछिल्लो समय प्राविधिक कलेज खुल्ने क्रमसँगै विद्यार्थी तथा अभिभावकको ध्यान प्राविधिक शिक्षातर्फ केन्द्रित हुन थालेको छ। विद्यार्थीका

लागि 'आइरन गेट' मानिने एसईई परीक्षा उत्तीर्णसँगै भविष्यमा के गर्ने भन्ने मार्गचित्र तयार गरी व्यावसायिक तथा प्राविधिक शिक्षा आर्जन गर्न सके कोही पनि बेरोजगार बनेर बस्न पर्दैन।

अभिभावकले पनि आफ्ना छोराछोरीको इच्छाअनुसार कुन विषय पढाउँदा उपयुक्त हुन्छ त्यहीअनुसार निर्णय गर्नुपर्छ। हामीकहाँ अझै पनि विद्यार्थीको इच्छा एकातिर र अभिभावकको इच्छा अर्कै हुने अवस्था छ। अब दबाबमा होइन, आफ्नो क्षमता र इच्छाअनुसार विद्यार्थीले आफ्नो अध्ययनलाई अघि बढाउनुपर्छ। अहिलेको सन्दर्भमा प्राविधिक शिक्षालाई श्रमसँग गाँसेर हेर्नु अत्यावश्यक भइसकेको छ। जुन विषय अध्ययन गरिन्छ, त्यो सिर्जनात्मक श्रमशक्तिको उत्पादक बन्न सक्नुपर्छ। देश विकासको मुख्य आधार शिक्षा प्रणाली हो। त्यसैले, अब सरकारले प्रत्येक जिल्लामा बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना गरेर युवाको विदेश पलायनको वर्तमान अवस्था अन्त्य गर्नु जरूरी भइसकेको छ। देश बनाउन युवाहरूको सक्रिय र रचनात्मक भूमिका रहने गर्दछ। तसर्थ, उनीहरूलाई प्राविधिक शिक्षामा दक्ष बनाउन सके परनिर्भरता अन्त्य हुनुका साथै देश विकासको महाअभियान पनि सफल हुनेछ। देशलाई आर्थिक विकासमा समृद्धि बनाउने जुन सपना छ, त्यसलाई मूर्तरूप दिनु राज्यको उत्तरदायित्व हो।

अहिलेको शिक्षा प्रणाली परिमार्जन गरी प्राविधिक विषयलाई अनिवार्य गर्न सकिए मुलुकमा प्राविधिक जनशक्तिको उत्पादन बढ्नुका साथै युवाशक्ति विदेश पलायन हुने क्रम पनि न्यूनीकरण हुने देखिन्छ। मुलुकभित्रै बेरोजगारी र अवसरको कमीले गर्दा उच्च शिक्षा हासिल गरेका राम्रा विद्यार्थी विदेश पलायन भइरहेका छन्। यो राज्यका लागि ठूलो क्षति हो। त्यसैले, हाम्रो शिक्षा उत्पादनमुखी बन्नपर्छ। व्यावहारिक र आत्मनिर्भर उन्मुख जनशक्तिले मात्रै मुलुक रूपान्तरण हुने भएकाले प्राविधिक शिक्षा अति आवश्यक देखिएको छ। नेपाल सरकारले रोजगारीमूलक शिक्षा दिनु जरूरी छ। नीतिगत रूपमै शिक्षा सुधार हुन जरूरी देखिएको छ।

---

२) आफ्नो बिद्यालयमा सम्पन्न भएको रक्तदान कार्यक्रमका सबै कुरा समेटी १५० शब्दसम्मको एउटा प्रतिवेदन लेख्नुहोस। (मान्निनुहोस तपाईको नाम समिक्षा हो र तपाईको विद्यालयको नाम ज्ञानसंसार मा. वि. भक्तपुर हो।

ज्ञानसंसार मा. वि. द्वारा आयोजित रक्तदान कार्यक्रमको प्रतिवेदन

परिचय:

ज्ञानसंसार मा. वि, भक्तपुरले २०७८ साल माघ १३ गते आयोजन गरेको रक्तदान कार्यक्रम पूर्ण रूपमा सम्पन्न भएको थियो। विद्यालयले शिक्षा क्षेत्रमा मात्र नभएर सामाजिक कार्यमा पनि योगदान दिने मान्यताले हरेक वर्ष रक्तदान कार्यक्रम आयोजक गर्दै आएको छ। विद्यालयको मद्दत ले गर्दा नै यहाँ रक्तदान कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो। शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक तथा सम्पूर्ण महानुभावहरुले अमूल्य रक्तदान गरी कार्यक्रमलाई पूर्ण रूपमा सम्पन्न गराउन सहयोग गर्नु भयो।

विवरण:

हाम्रो विद्यालय मा रक्तदानको कार्यक्रम ११ बजे सुरु भयो। अहिले भने सबै रक्तदान गर्ने विद्यार्थीहरुले तथा शिक्षकहरुले आआफ्ना नाम तिपौदै छन्। शिक्षकहरुले नै सबै भन्दा पहिले रक्तदान गर्नुपर्छ भनेर सबै विद्यार्थीहरुले भने। उहाँहरु पछि सम्पूर्ण विद्यार्थी वर्गले रक्तदान गरे र त्यस पछि कार्यक्रममा आउनु भएको सबै महानुभावहरुले पालैपालो रक्तदान गर्नुभयो। रक्तदान गर्नु हुने सबैजनालाई तागत दिने नास्ताको पनि बन्दोबस्ता पनि गरिएको थियो र सामाजिक कार्यमा हौसला बधाउन प्रमाणपत्र पनि वितरण गरियो। यस कार्यक्रम दिउसोको ५ बजेसम्म समापन भयो।

निष्कर्ष तथा सुझाव:

रगत मानव जीवनमा अत्यान्त महत्वपूर्ण चिज हो। यसलाई कुनै पनि तरिकाले मानवले प्रयोगशाला मा बनाउन मिल्दैन। मानिसलाई जब रगतको काचो हुन्छ त्यस बेला हामी सबै जना मिलेर त्यस मानिसलाई सक्दोसम्मा रगत दान गर्नुपर्छ। रक्तदान गर्दा सरिरमा नयाँ रगत निर्माण हुन्छ जसले हामीलाई स्वास्थ्य रहन सहायता गर्छ। रक्तदान भनेको जीवनदान हो वभन्नि मन्त्र लाई आत्मसात गरि रक्तदान जस्तो सामाजिक कार्यमा जुट्नुपर्छ।

यस कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी बनाउन मसंग भएका सुझावहरु यी हुन्:

- १) स्थानीय बासिन्दालाई जनचेतनासहित निमन्त्रणा गरिनु पर्ने,
- २) स्थानीय स्वास्थ्य विभागले पनि नियमित रूपमा रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरिनु पर्ने,
- ३) तागत दिने नास्ताको प्रबन्ध गरिनु पर्ने।

प्रस्तुत मिति: २०७८/१०/२०

प्रतिवेदक: समीक्षा,

ज्ञानसंसार मा. वि

३) कुनै एक प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस।

ख) तपाईंले नियमित रूपमा पढ्ने राष्ट्रिय स्तरको पत्रिकामा प्रकाशित समाचारले परेको प्रभावक बारेमा प्रतिक्रिया व्यक्त गर्दै सम्पादकलाई चिठी लेख्नुहोस:

मिति: २०७८/१०/२०

श्री सम्पादक ज्यू,

द हिमालयन टाइम्स,

महाराजगंज, काठमाडौं।

विषय: फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन कहिले हुनेछ?

आदरणीय महोदय,

यस पत्रिकाले नियमित रूपमा स्थानिय तथा राष्ट्रिय समस्याहरु प्रस्तुत गरेर सम्बन्धित निकाय सम्म खबर सम्प्रेषणको महत्त्वपूर्ण कार्य गरिरहेको छ। यसले स्थानिय स्तरको समस्याहरुलाई उजागर गरेर देश विकासमा टेवा पुर्याउँदै आइरहेको पनि छ। सम्पादक महोदय यस किसिमको कार्यले जनमानसमा सकारत्मक छाप छोडेको छ। यसकालागी यहाँलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दै हृदयदेखि नै आभार प्रकट गर्दछु।

यस सुन्दरबजार नगरपालिका-४ मा जताततै फोहोर फाल्नाले विभिन्न रोग हरु निम्त्याउन थालेको छ। मान्छेहरुमा पनि चेतना छैन सम्बन्धित निकायपनि कानमा तेल हालेर बसेका छन्। ति फोहोरबाट आउने गन्ध सहन नासक्कने भैसके। जसले गर्दा रुगा, खोकी, ज्वरो आउने, टाउको दुख्ने, आँखा चराउने जस्ता समस्याहरु उत्पन्न हुन थालेको छ। उचित वेवास्थापन नहुनले यो सब भएको भन्नि मा मान्दछु। त्यहि फोहोरको कारण खोलानाला पनि प्रदुषित हुन थालेका छन्। खहरे खोलाको किनार भरि फोहोरको पोका थुप्रि सकेका छन्। जसले गर्दा हावा मात्र नभएर पानी र जमिन पनि प्रदुषित हुन्छ। फोहोरको कारण बालबालिका तथा बुढापाकालै नि विभिन्न रोग देखा पर्न सुरु भैसकेको हुनाले सम्बन्धित निकायलाई हाम्रो पिडा बुझी फोहोरको उचित ढंगले वेवास्थापन गर्नु पर्छ। दस्तबिन पनि निकै कम छ, समयमा फोहोर संकलन भयको छैन, मानिसहरु जता खाली छ त्यहिँ फोहोर थुपार्न बाध्य भएका छन्।

फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनको लागि सम्बन्धित निकायसम्म हाम्रो नगरको खबर पुर्याइदिनु हुन अनुरोध गर्दै हाम्रो समस्याको बारेमा प्रकाशन गरिदिनु हुन अनुरोध गर्दछु। यससम्बन्धित सामाग्रीको प्रकाशन गरेर सबैलाई सचेत र जागरूक बन्ने प्रेरणा यस पत्रिकाले दिने छ भन्नेमा मा विस्वस्त छु, धन्यावाद।

भवदीय

विपास न्यौपाने

सुन्दरबजार, लम्जुङ्ग-४

४) विराट पुस्तक सदन बिराटनगर, मोरान्का तर्फबाट आवश्यक पुस्तकहरु उपलब्ध गराइदिन अनुरोध गर्दै ललितपुरको साझा प्रकाशनलाई चिट्ठी लेख्नुहोसः

मिती: २०७८/१०/२०
श्री प्रकाशन प्रमुख ज्यु,
विराट पुस्तक सदन,
विराटनगर, मोरान्का

विषय: पुस्तक उपलब्ध गराइदिनु भन्नेबारे।

महोदय,

हाम्रो पुस्तक भण्डारमा पुस्तक किन्ने ग्राहकहरुको छनोट अनुसार तपाईंको पुस्तक भण्डारबाट हामीले पुस्तक हरू मगाउने विचार गरेका छौं। तपाईंको भण्डारमा भर पर्दो र विश्वासिलो पुस्तकहरु पाउने खबर सुनेको थिए, त्यसैले तपाईंको भण्डार बाट हामीले पुस्तक किन्ने योजना गरेउ। त्यसैले माग गरी पठाएका किताब हरू यथाशिघ्र पठाइदिनुहुन अनुरोध गर्दछु। पुस्तकको भुक्तानी स्वरूप रु १५०००।- (पन्द्र हजार) यस प्रकाशनको बैंकको खातामा जम्मा गरिदिएको छु। बाँकी रकम पुस्तक र बिल प्राप्त भएपछी भुक्तानी गर्नेछु।

माग गरियका पुस्तकको विवरण

क्र.सं.	पुस्तकको नाम परिमाण	संख्या
१	नेपाली व्याकरण	२५०
२	डाक्टर साहेब भन्नुहुन्छ	५००
३	सेतो बाघ	५००
४	पागल बस्ति	३००
५	लालपुर्जा	२००

किताब मगाउने,
विपास न्यौपाने
लम्जुङ्ग किताब भण्डार
सुन्दरबजार, लम्जुङ्ग-४

६)

क) इलाम चिया उद्योग प्रा. लि. ले स्वस्थावार्धक स्वादिलो चिया को बिज्ञापन कसरि गर्ला? नमुना तयार पार्नुहोस

इलामको चिया पियु
मनमनै रमाउ

इलाम उद्योगको नया प्रस्तुति:
इलाममै उब्जेको स्वादिष्ट चिया

कल गर्नुहोस:

०१-४६९४०००

उत्पादक: इलाम चिया उद्योग प्रा. लि.

ख) ज्योति माध्यमिक विद्यालयले माध्यमिक तहको नेपाली विषय नेपाली विषयको शिक्षक पदमा करारमा पदपूर्ति गर्न आवश्यकतासम्बन्धि कस्तो विज्ञापन गर्ला? नमुना तयार गर्नुहोसः

ज्योति माध्यमिक विद्यालय
पदपूर्ति समितिको आवश्यकतासम्बन्धी विज्ञापन
(पहिलो पटक प्रकाशित मिति: २०७८/१०/२०)

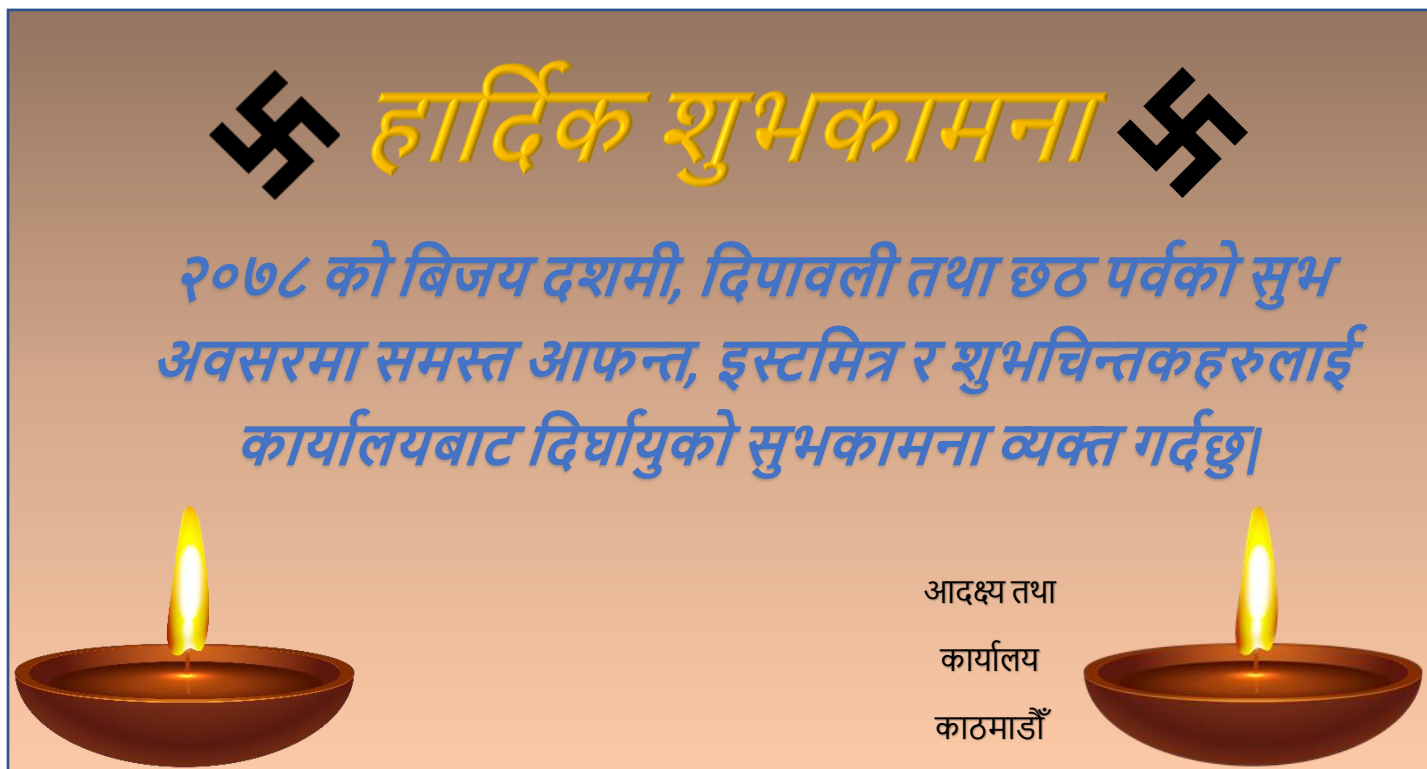
यस विद्यालयमा माध्यमिक तहको नेपाली शिक्षकको पदमा स्थायी पदपूर्ति गर्नुपर्ने भएकोले यो सूचना प्राकाशन गरिएको छ। पदको लागि योग्यता पुगेको तथा अनुभवी शिक्षकले १० दिनभित्रमा हस्तलिखित निवेदन विद्यालयमा आई आह्वान गर्नु पर्ने छ। साथै सैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रका प्रतिलिपि, नागरिकताको प्रतिलिपि, पासपोर्ट साइजको २ प्रति फोटो र दरखास्त दुस्तर रू. ४०० नेपाल बैंक, धापासी साखामा जम्मा गरी त्यसको भौचर प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

पद	: माध्यमिक तहको नेपाली विषयको शिक्षक
माग संख्या	: ८
न्युतम योग्यता	: सम्बन्धित विषयमा ३ वर्षजतिको अनुभवको प्रमाण
तलब	: नियमानुसार
उमेर	: २० वर्ष नाघेको
परीक्षाको किसिम	: लिखित र अन्तर्वार्ता।
सम्पर्क	: ९८००००००००

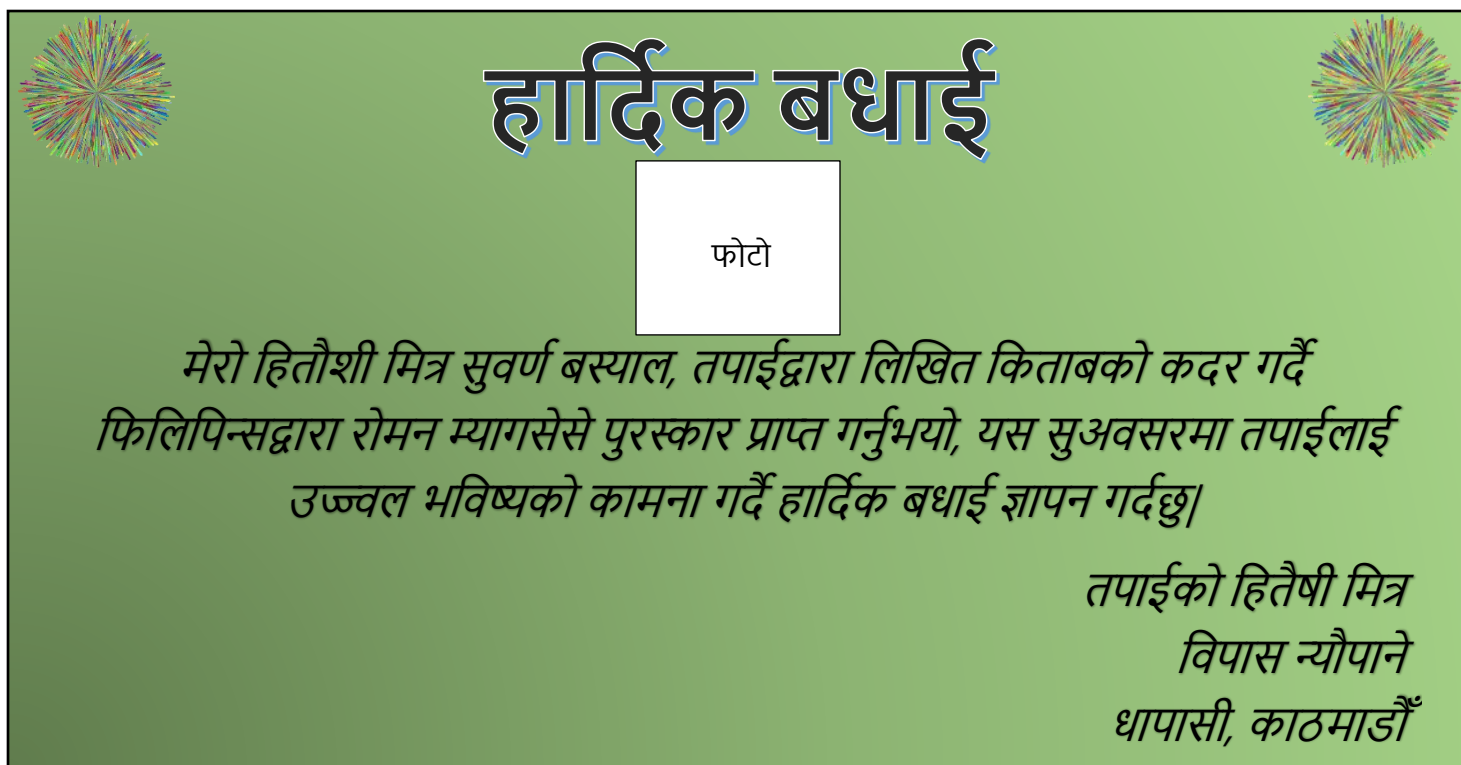
ज्योति माध्यमिक विद्यालय
धापासी, काठमाडौँ

७) विजय दशमी, दीपावली तथा छठ पर्वका अवसरमा आफन्त, इस्टमित्र र शुभचिन्तकहरुलाई वितरण गरिने शुभकामना पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस्:

८) तपाईंको हितैषी मित्र राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार, २०७८ बाट सम्मानित हुनुभएकोमा हर्ष प्रकट गर्दै पत्रिकामा प्रकाशित गर्ने बधाईपत्रको नमुना तयार पार्नुहोस्।

९) आफ्ना हितैषी साथीको असामयिक निधन भएको खबरले आफू दुःखि भएको कुरा उल्लेख गरी पत्रिकामा प्रकाशित गर्ने श्रद्धाञ्जलि तथा समवेदनाको नमुना तयार पार्नुहोस्।

भावपूर्ण श्रद्धान्जली

जन्म: वि. सं. २०६०/१०/१२

फोटो

मृत्यु: वि. सं. २०७८/१०/२२

स्वर्गवासी बिजय शाही

मेरो हितैषी मित्र श्री बिजय शाहीको १८ वर्षको कलिलो उमेरमा निधन हुदा मलाई अत्थान्त दुःख लागेको छ। उनको व्यवहार तथा चरित्र राम्रो थियो र उनी सबैजना संग मिलिजुली बस्थ्ये। सबैजनाको भलो चितौथ्ये। उहाको परिवारले यो दुःखद घटनाले परेको क्षयति बेहोर्ने शक्ति प्राप्त होस्। हार्दिक समवेदना।

१०) विद्यालयको वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस कार्यक्रममा अतिथिहरूलाई वितरण गरिने निमन्त्रणा पत्रको नमूना पार्नुहोस्।

आमन्त्रण

यस ट्रिनिटी उच्च मा. वि. को वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस
निम्नलिखित समय र स्थानमा भव्य रुपमा सम्पन्न हुने भएकाले उक्त
कार्यक्रममा अतिथिको रुपमा उपस्थितिका लागि हार्दिक आमन्त्रण गर्दछौ।

स्थान: ट्रिनिटी उच्च मा. वि.
समय: बिहान ११ बजे
मिति: २०७८/१०/२२

